

הארון/אילן

שאלות חינוכיות חדשות נוכחות פנוי הפסיכובוק

הרביונה גודמן, ראש תחום חינוך אמוני

קריאה להחרים את בתה. מתוך מחזור של 118 בנות היצרפו כבר לקבוצה (תוק יממה) לעלה משבעים בנות. בבוקר קראתי לבת שפתחה את הקבוצה כדי לשוחח אתה. היא אמרה שזה נעשה בפסיכובוק הפרטיה שלה בשעות הערב וכי זה לא עניינה של המורה. מה לעשות? עוד אוסיף כי שוחחתי גם עם בנות אחרות וחלקן אמרו שהן היצרפו לקבוצה "סתם, כי כולם היצרפו" ושחן בקושי מכירות את הבת המוחרמת.

ד. תלמידה שלחה לי אס-אס בהול. מסתבר כי בנימ מהסנפ' פתחו פסיכוב על שמה והעלו בו את תമונתה. מדף הפסיכובוק 'שליה' הם שלחו מכתבים עם הצאות מאוד לא צנעות (ומפורטו!) למגון בנימ אחרים בשכונה (כביבול בשמה). היא בוכה, נסערת, ומפחדת שיחשו שזה נכתב על ידה. מה תפקידי?

ה. מהchnerת שעבודת באולפן שלנו התייעצה אתי: יש בנות בכיתה שלדעתה מציגות בתוך בית הספר חזות של רמה דתית גבוהה, אך בשעות הפנאי חיות בעולם תרבותי הרחוק מאוד מזה של בית הספר – הן ביבליות הפנאי והן בקשרים עטניים. מהchnerת נודע כי לבנות הללו יש פסיכוב פרטיא שאינו חסום וכל אחד יכול לעיין בו. היא שאלת לדעתך אם להיכנס לדפי הפסיכובוק של הבנות כדי להכיר את עולמן התרבותי הפרטיא? הרי הן בין כמה משאירות את הדפים שלחן 'פתחחים'. ו王某 זה 'ביבלו' פסול?

ו. תלמידה שלי העלתה תമונות מאוד לא צנעות לפסיכובוק שלה. אין מדובר בתמונות של עצמה אלא של שחknית. בנות הכיתה הן 'חברות' של התלמידה וחשופות לתמונות. לשאלתי היא אמרה שהיא אוותה להיות מעצבנת' וכי זה עניינה. מה לעשות?

רקע

בחודשים האחרונים פנו אליו ראשי ישיבות ואולפנות שונים וכן ממחנכים רבים וביקשו לטפס עזה בדבר ההתמודדות החינוכית הרואה עם דילמות חינוכיות חדשות שהתעוררו סביב הפסיכובוק. בכל דור ניצבת דרכנו התרבותנית נוכחות ארגרי חינוך חדשים ונוכחות חדשות חינוכיות חדשות. עוד לפני לימוד התרבותי ובירור דרכי התמודדות, יש ערך בהתבוננות בעצם מענד השאלה, אשר הכרתנו עשויה לסייע לנו להבין את המאפיינים הייחודיים של ארגרי תרבויות חדשות. לאורן נוכל בע"ה לבש דרכי התמודדות שקולות וبنוגות.

לפניך מעט מזער משפע השאלות החינוכיות הקשורות לפסיכובוק, שמחנכים מתמודדים אתן ביוםיהם אלו. נקדים ונאמר כי אין לנו רואים במחשב אובי, וכי עיקר העשייה החינוכית שלנו אינה מתקדמת בהתמודדות עם טכנולוגיה זו או אחרת. אך בירור מדיניותנו נעשית גם דרך אופי ההתמודדות עם ההשלכות החינוכיות של העולם המקוון, והפסיכובוק מהוויה דוגמה טובה לארגרים חדשים המתడפים על דלתותינו.

שאלות של מדיניות חינוכית ביחס לפסיכובוק

א. לפני השיעור תלמידה סיפרה לי שהכייתה סוערת היהת שאחת הבנות כתבה בפסיכובוק שלה דברי השמצה קשים ביותר על תלמידה אחרת הנחשבת מקובלת ואהודה. כל היכיתה מחוברת לפסיכובוק, כולם קראו את דברי ההשמדה – והחגיגה בעינומה. מפלס הסערה הוא כה גבוה עד שקשה להאמין שאוכל למד כרגע. התלמידות מהচות. מה ומתי לעשות?

ב. התלמידות שלי חיות בתוך הפסיכובוק. כל אחת מבלה שם כשלוש שעות ביום (בתקופת הלימודים!). הן בודקות עשר פעמים ביום מה התchsel ש. האם להצטרף אליהן כ'חברה' כדי להכיר את עולמן וכדי שהן תדענה שגם אני 'מברחת' במקומות שבהם הן נמצאות?

ג. בשעת לילה מאוחרת התקשרה אליו אימה בוכייה. בנות מהכייתה פתחו 'קבוצה' בפסיכובוק שכותרתה הייתה

יב. תלמידה פנתה אליו בbbc. החברה הטובה ביותר שלה פנתה אליה בעבר דרך הפיסבוק והודיעה שגם היא פתחה פיסבוק. תלמידתי התלהבה מזה שהחברה גם הצרפה וחצى לילה שיתפה אותה בתלבויות אישיות מאוד שלא gabrielle עם אמה ולגבי מעמדה והמרהה שלא בענייני הבנים. למחרת גילתה לתקה מהכיתה וכל הבנים בסניף קראו את מחשבותיה האישיות ביותר. התברר שזו לא הייתה החברה שלא אלא בת מהכיתה השנייה שהתחזקה לחברה ועובדת עליה בפיסבוק, ולאחר מכן היפה את כל דבריה בין חברי השכבה. כל זה קרה בינהן בשעות הערב. האם יש לי תפקיד כמוה? יג. בניית הכיתה העלו לפיסבוק שלחן תМОנות מהטיול השנתי, כולל תמונות מהלילה, עת כולם לבשו פיג'מות. כשעה רתמי להן שהפיסבוק שלחן פתוח ולא סגור רק לחברות וכי כל בן יכול לראות את התМОנות, הם הסתכלו עלי בפליאה. לדבריהם, זה דור חופשי, כולם תולמים הכל באלבומי הפיסבוק ומירוצה להסתכל זו הבעיה שלם. יד. בנות כייתני הן בנות 'תורניות' וחיות בחברה נפרדת, גם בתנועת הנוער. גיליתי כי לרובן יש 'חברים' רבים בפיסבוק (כלומר בניהם), שאטם זה משוחחות שעות ומחlipot תМОנות. לדבריהם, זו לא 'חברה מעורבת' כי הן רק מתכטבות 'סתם' במחשב ולא באמות למצאות אתם. טו. תלמידי מתרחים, מבלי להזדמנות בכך, בשאלת מי יש חברים רבים יותר בפיסבוק. ניסיתי לטעון בפניהם שאין זו חברות אמיתי. לדבריהם זה סוג של חברות מבורכת, העוזרת להם לטפח קשרים עם מאות רבות (!) של חברי. טז. תלמידי חושפים לענייני העולם כולם דברים אישיים מאוד על עצם דרך קיר הפיסבוק שלהם. הם לא רואים בעיה בשיתוף מאות חברים עם מרכיבות יחסיתם עם ההורים, עם החברים ועם עצמם.

ההורים חינוכיים?

- מה עושים?
- האם יש לנו את ידע ואת הכלים כדי לגבות עדות חינוכיות בנושאים מתחדשים אלו?
- כיצד ראוי לאזן בין הרצון לרווחם את הרוח ולעסוק בתורה ובערכיהם גבוהים ובין הצורך להתמודד עם קשיים?

(ניתן לעשות מוני על דפי "בעין חינוכית" ללא עלות. נא לפנות לשرون: sharonz@orot.ac.il)

ז. האם לדעתך יש מקום שהישיבה תקים דף פיסבוק של הישיבה? מצד אחד, תלמידים בהווה ופוטנציאליים בעתיד נמצאים שם כמובן טבעי וכך ניתן 'להגיע' אליהם. אך גם ניתן להודיע להם בקץ על פעילות חינוכיות. מצד שני, אולי יש בזה לגיטימציה לדבר פסול? ח. תלמידים אכן בישיבה צילמו בטלפון סלורי מורה עת היא לא שמה לב. את התמונה הם העלו לפיסבוק תוך שהלבשו את הראש של המורה על תמונה של דוגמנית בגדים. התמונה 'תויה' וממשיכה להסתובב בפיסבוקים של תלמידי הישיבה, להגיע לעניין עוד ועוד תלמידים ומורים (גברים). המורה נסערת ובוהה ורוצה להתلون במשטרה על 'הטרדה'. איך להגיב (אני יודע מי צילם ומי עשה את הפוטומונטי)? הרי אין לי שליטה או יכולת אכיפה על מה שקרה בנסיבות הפרטיים.

ט. לאחר שעשינו עבר להורים ובו הסברה רחבה על הפיסבוק ותפקידם החורי לביו, נודע לנו כי לא מעט בנות מחזיקות שני דפי פיסבוק. אחד 'רשמי' שבו הן מציגות להורים ושלו הןאפשרות להציג חברים, והאחר 'אמת' שבו הן מנהלות את חייהם האמיתיים שלחן. האם לבקש מהאת המורות לעשות פעולה דומה, לפתח פיסבוק בשם של ילדה כדי לאפשר לה להסתובב בינהן בראשות ולזהות סכנות רוחניות או פיזיות שהן חלילה חשופות להן?

י. תלמידי אישרו אותי כ'חבר' בפיסבוק. אטמול ראיתי שניים מתבטים זה לזה בידידות תוך שימוש בסיסיות קשות. הערטני לאחד מהם על כך והוא השיב כי זו שיחה פרטית בין ובין חברי, וכי היותי 'חבר' אינו מאפשר לי להיות גם צנור של חייו הפרטיים. כיצד להגיב?

שאלות של דרכי הסברה

מה כדי להסביר לכיתה בכלל אחד מהARIOעים הבאים:

- יא. שאלון שהעבנו גילה כי ליותר מ-90% מתלמידי הישיבה יש פיסבוק פעיל. נוכח התרבות הנלווה לכליאנו מתלבטים מה צריכה להיות המדיניות שלנו:

 - להילחם נגד התופעה, כמובן תוך הסברה והකשה, אך להסביר באופן חד-משמעות שהכל פסול, סותר לעולמו הרוחני ולדרשו את סגירותו?
 - להציג להם את המורכבות ולא להביע דעת?
 - להתעלם?
 - صحاب הוצאות יפתחו גם הם דפי פיסבוק ויצטרפו?